

Område: Det sociale område
Afdeling: Handicap- og socialpsykiatridelingen
Journal nr.: 10/7225
Dato: 16. juni 2010
Udarbejdet af: Jan Bolvinkel
E-mail: Jan.Bolvinkel@regionsyddanmark.dk
Telefon: 76631059

Uanmeldt tilsyn 2010

Grønnebæk

Uanmeldt tilsyn foretaget den 17. maj 2010 på Grønnebæk, afdeling Kompasrosen og afdeling Engvej.

Tilsynsførende: Socialfaglig konsulent Lena Nørregaard og tilsynschef Jan Friis Bolvinkel.

1. Kort om tilbuddet.

Grønnebæk er et bo - og beskæftigelsestilbud for voksne udviklingshæmmede, der har dom, og voksne udviklingshæmmede med særlige behov. Tilbuddets administration og tre afdelinger er beliggende i Rødding i Vejen kommune: Administrationen (Mosevej 1) ligger i forbindelse med afdeling Kompasrosen (Mosevej 1A), der er normeret til 9 beboere og med 9 interne beskæftigelsespladser. Beboerne har dom eller er evt. i varetægtssurrogat og fraflytter typisk ved ændringer eller ophævelse af dommen. Afdeling Fuglemajgård (Jels Skovvej 2) er normeret til 11 beboere og med 6 pladser i intern beskæftigelse. Beboerne har dom og/eller en psykiatrisk diagnose, og opholdet her er normalt af mere blivende karakter. Endelig er afdeling Engvej (Engvej 10) normeret til 4 beboere, hvoraf nogle har en psykiatrisk diagnose eller dom, og hvor opholdet typisk er af kortere varighed. Engvej er en del af Fuglemajgård.

2. Tilsynets generelle indtryk af tilbuddet.

Tilsynet vurderer, at Grønnebæk er et veldrevet tilbud til målgruppen. De beboere, tilsynet talte med på afdeling Kompasrosen og Bofællesskabet Engvej 10, var tilfredse med tilbuddet, og tilsynet observerede en let, utvungen og humoristisk dialog mellem forstanderen og beboerne. Det samme gjaldt dialogen mellem forstanderen og medarbejderne, og den medarbejder, som tilsynet interviewede, var glad for arbejdspladsen og udtrykte tilfredshed med arbejdsforholdene, bortset fra samarbejdet mellem Kompasrosens bo - og værkstedsdel, der kunne blive bedre. Det oplystes, at ledelsen arbejder med problemstillingen. De fysiske rammer ude og inde er velholdte og særdeles velegnede til formålet.

3. Anbefaling til kvalitetssikring og – udvikling.

- At der fortsat arbejdes med samspillet mellem Kompasrosens bo – og værkstedsdel med henblik på yderligere kvalificering af overlapsituationerne morgen og eftermiddag og med henblik på at opnå en mere fleksibel udnyttelse af de samlede personaleressourcer.

4. Evt. bemærkninger fra forstander og driftschef, som ikke er indarbejdet.

Fra forstanderen. Siden det uanmeldte besøg har værkstedets tre ansatte, afdelingslederen og jeg udarbejdet standarder for værkstedets formål og opgaver, herunder nedskrevet hvordan og hvornår personalet syge- og raskmelder sig. Disse standarder er præsenteret for personalet på bo-delen. Formålet med disse præciseringer er at opnå fælles klarhed over forventninger til opgaveløsningerne til gavn for beboernes trivsel og udvikling samt en god anvendelse af personaleressourcerne.

Fra driftschefen. Ingen.

5. Fremsendelsesbemærkning til driftschefen.

Rapporten fremsendes hermed til videre behandling.

Den 28. juli 2010, JFB.

6. Tilsynsbesøgets forløb.

Fokuspunkt. Tilsynet havde på forhånd fastlagt følgende særlige fokuspunkt:

- Særlige udfordringer på Grønnebæk i arbejdet med de domsanbragte beboere. Hvordan er det eksterne samarbejde på området?

Forløb. Tilsynet ankom til Grønnebæks administration ca. kl. 12.30 og blev taget vel imod af forstanderen. Tilsynet redegjorde for tilsynsbesøgets formål og fokuspunkt, og interviewede indledningsvis forstanderen. Forstanderen viste derefter rundt i administrationsafsnittet, i den ældre bygningsdel med bl.a. sal og værksteder samt i afdeling Kompasrosen. Undervejs hilste tilsynet på en medarbejder og tre beboere, der var i gang med havearbejde, og en beboer, der sad i sin bolig. Efter besigtigelsen interviewede tilsynet en beboer samt en medarbejder fra Kompasrosen og rundede denne del af tilsynet af med forstanderen. Sidste del af tilsynet foregik på Bofællesskabet Engvej, hvor forstanderen også deltog, og hvor tilsynet talte med to beboere, der fremviste fællesarealerne og deres boliger. Tilsynsbesøget sluttede ca. kl. 15.50.

Deltagere. Forstanderen, der er ansat som forstander på 10. år, en medarbejder med ca. 15 års sammenhængende ansættelse på Grønnebæk, en beboer fra Kompasrosen, der har boet på Grønnebæk i 7/8 år, samt to beboere på afdeling Engvej. Tilsynet hilste desuden på flere beboere og medarbejdere under rundvisningen.

7. Tilbuddets aktuelle situation.

Beboergruppen.

Forstanderen redegjorde for, at de fleste beboere kommer fra det Sønderjyske område, og at der i 2009 er flyttet en beboer ind og en beboer ud af afdeling Kompasrosen, medens der ikke er sket ændringer i beboergruppen på de andre afdelinger inden for det sidste år. Alle 8 beboere på Kompasrosen (der er en ledig plads) har dom til institutionsanbringelse på grund af forskellige former for personfarlig kriminalitet, voldtægt mv. De domsanbragte kan efter vurdering have tre timers udgang i døgnnet – dommene er tidsbestemte, og forstanderen kan indstille, at en dom tages op til vurdering med henblik på lempelse af vilkårene. Alle beboerne er beskæftiget, en enkelt arbejder eksternt.

Tilsynet talte med en beboer, der havde været på Grønnebæk i 7/8 år, og som var glad for stedet og for sin lejlighed.. Beboeren fremhævede, at trægulvene er blevet lavet, der er blevet malet og kommet nye køleskabe. Beboeren har ingen problemer med at få tiden til at gå, har kørekort til motorsav og traktor, slår græs, hugger brænde og bringer brænde ud. Beboeren enes godt med de andre beboere, taler med de andre, hvis der er problemer. Beboeren taler også godt med personalet, der beskrives som flinke nok, og som gerne hjælper. Beboeren bliver ikke tvunget til noget – siger det ellers til

afdelingslederen. Beboeren er selv med til at bestemme sin handleplan og har møde med teamet bag lukket dør. Det sidste år er gået rigtig godt – værkstedet er glad for beboeren. Beboeren har ikke kontakt til sin familie, men besøger sine venner på knallert, enten på hjemmedagen eller i weekenden. Beboeren har ikke problemer med at få pengene til at slå til, har fået bredbånd. Efter dommen vil beboeren finde arbejde, men fortæller, at det er svært at komme ud og bo for sig selv, for dommen er tidsbestemt, og det skal skrives et antal gange i hans sag, at det er gået godt.

De to beboere på Engvej fortalte om medaljer og billeder fra ophold på skydebanen, demonstrerede et stort DJ-musikanlæg i den enes lejlighed, og gav klart indtryk af at befinde sig godt på Engvej.

Faglige problemstillinger.

Forstanderen pegede på, at man tit står i dilemmaer i hverdagen, fordi tilbuddet drives efter Servicelovens regler, medens beboerne ofte er anbragt efter Straffeloven. Hvis beboerne f.eks. drikker for meget, kan personalet ikke ransage beboernes egen bolig for spiritus mv., men da det er vigtigt, at det er personalet, der sætter dagsordenen og ikke beboerne, vil personalet søge at motivere og lægge mildt pres på beboerne, så de – trods en øl – kan leve en almindelig hverdag. Hvis situationen omkring en beboer kører fast, er der mulighed for at aftale, at beboeren flytter til en anden bolig i det tilsvarende tilbud, Bøge Alle 16 i Ribe.

Ifølge forstanderen kan det være et problem at fremskaffe alle relevante oplysninger om beboerne ved indskrivningen. Grønnebæk er selv aktiv i at rekvirere erklæring fra Retslægerådet mv., og de fleste beboere er i forvejen kendt "i systemet". Kommunerne har dog ikke altid udarbejdet en handleplan. Der arbejdes i øjeblikket med, hvordan det kan sikres, at Grønnebæk efter aftale med beboerne får kopi af patientjournalerne fra psykiatrisk afdeling. Alle beboerne har efter accept en individuel plan, og beboerne er med til handleplansmøderne, hvor også Vejen kommune deltager med to sagsbehandlere. Planerne indeholder mål og delmål, og Grønnebæk søger at støtte beboerne i at opstille realistiske mål, at guide og vejlede beboerne, så de oplever succes. I den forbindelse lægger forstanderen for det første vægt på, at personalet klart signalerer over for beboerne, at man vil dem det godt, og for det andet, at der planlægges noget, der lykkes, så der kommer flest plusser ud af det.

I år har der indtil nu været tre lovlige magtanvendelser og ingen ulovlige. Forstanderen angiver, at magtanvendelserne analyseres via dialog, og at der er søgt viden herom i "Vidensteamet". Tilsynet nævnte, at antallet af magtanvendelser er faldet væsentligt på andre tilbudstyper ved anvendelse af metoden Low Arousal, som er en ikke-konfronterende tilgang til problemskabende adfærd.

Forstanderen redegjorde for, at Grønnebæk samarbejder med oligofreni - teamet fra Haderslev sygehus vedr. psykiatriske problemstillinger, og en psykiater herfra ordinerer medicin. Der er desuden et godt samspil med den tilsynsførende med domfældte udviklingshæmmede og med Samrådet vedr. domfældte udviklingshæmmede. Også samarbejdet med politi og domstole beskrives som udmærket, og der planlægges et møde i Esbjerg med statsadvokatur, politi og evt. sagsbehandlere for yderligere at fremme kendskabet til udviklingshæmmede, og de muligheder og begrænsninger, der er i samarbejdet med udviklingshæmmede.

Personalesituationen.

Forstanderen oplyser, at personalet har en pædagogisk baggrund. Der er ikke en særlig uddannelse, som er målrettet arbejdet med domfældte udviklingshæmmede. Sygefraværet angives at have ligget lavt de senere år, men er i år på 7 % frem til februar. Kun en enkelt sygdomsmedde er arbejdsbestemt, og skyldes vold fra en beboer. Episoden har været politianmeldt. Alle episoder med fysisk/psykisk vold

mod personalet samles ind og skal debatteres af de lokale sikkerhedsgrupper. Forstanderen vurderer, at dette sammen med supervision og uddannelse har begrænset skadevirkningerne af episoder med beboerne. Personalet modtager ekstern supervision.

Tilsynet talte med en medarbejder, som har været ansat ca. 15 år. Medarbejderen er glad for stedet, og tror, at der altid "vil være kunder i butikken". Særligt omgivelserne og bygningerne er aktive, og beboerne sætter pris på deres lejligheder. På Kompasrosen har man en 8 ugers rulleplan, hvor der arbejdes hver anden weekend, og med to sammenhængende fridage. Medarbejderen angiver, at personaledekningen er god, og at det altid er muligt at aftale en fridag. Vold mod personalet forekommer ikke så ofte, men det sker, og da især i form af verbale overgreb. Medarbejderen har arbejdet med beboergruppen i snart 25 år, og var i starten udsat for en alvorlig voldsepisode, men er ikke siden blevet slået. Medarbejderen ved, hvor langt man kan gå i forhold til beboerne, kan læse beboerne, og er ikke bange, men har respekt for dem. Andre ansatte – især mændene – har været udsat for vold, uden at medarbejderen dog kan sætte tal på. Samlet set angiver medarbejderen, at der er et godt psykisk arbejdsmiljø, og medarbejderen er tryk ved at være her. Man har en "ambulanceplan" med medarbejdernes kontaktpersoner, og som indebærer, at en kollega tager over, at der holdes kontakt i tilfælde af sygdommelding, og at der ydes krisehjælp.

Medarbejderen giver udtryk for, at beboerne er "meget" med til at bestemme selv – de kender deres rettigheder. Beboerne forstår i de fleste tilfælde, at de har fået dom til anbringelse, men de er tit utilfredse med at skulle være på Grønnebæk, det gælder især i starten. Der arbejdes pædagogisk ved samtaler med beboerne om deres lovovertrædelser, som beboerne ofte ikke ser som overtrædelser, og medarbejderen understreger her vigtigheden af ikke at være fordømmende over for beboerne. Som et særligt indsatsområde arbejdes der med seksualitet, og to medarbejdere uddannes specielt på området. Medarbejderen mente, at det ville have været bedre, hvis beskæftigelsen lå længere væk – når den ligger lige over for, er det for nemt for beboerne at gå hjem. I forvejen er det svært at få beboerne til at arbejde. Nogle af de nye beboere synes, at når de får pension, skal de ikke arbejde, andre at arbejdet ikke er meningsfuldt. Alle beboerne har en ugentlig hjemmedag til oprydning, indkøb mv., som de er glade for.

Medarbejderen opfattede generelt Grønnebæk som velfungerende, men ønskede særligt at pege på, at samarbejdet mellem boenheden og værkstedet ikke er godt nok. Boenheden deltager ikke i værkstedets morgenmøde, men overlappet foregår stående i et lokale, hvor de beboere, der er mødt på værksted, kan lytte med. En medarbejder fra værkstedet kommer på boenheden og fortæller, hvordan dagen er gået. Værkstedet deltager nu i boenhedens personalemøde. Tilsynet fortalte om et tilbud, hvor overlappet foregår ved, at en medarbejder fra hhv. døgn- og dagdel deltager i et egentligt overlapsmøde ved start og afslutning af dagtilbuddet. Medarbejderen nævnte endvidere, at det manglende samarbejde har gjort, at medarbejderen på et tidspunkt har gået alene med 4 beboere, medens to medarbejdere i værkstedet har haft to. Det sker også, at værkstedsmedarbejderne melder sig syge og raske til hinanden, uden at det er koordineret med boenheden, der sørger for vikarer. Alt i alt burde der ifølge medarbejderen være en større fleksibilitet, så boenhed og værksted hjælper hinanden, og det arbejdes der også på i ledelsen.

De fysiske rammer.

Forstanderen viste rundt i den to år gamle administrationsbygning med bl.a. kontorer og møderum i lyst og let byggeri. Administrationen er bygget sammen med en ældre bygning (tidligere skole), hvor beskæftigelsen har til huse. Der beskæftiges beboerne fra Kompasrosen samt to beboere fra afdeling Engvej bl.a. med at holde området. I stueetagen er der bl.a. en stor sal, køkken/alrum, omklædning/

bad for beboere og personale samt smedieværksted. I de tidligere administrationslokaler på 1. sal så tilsynet bl.a. EDB-rum, massage og møderum for personalet ved beskæftigelsen. Der var ryddeligt og pænt overalt, bortset fra lokalerne på 1. sal, hvor der ikke var gjort noget særligt ud af udsmykningen. Kompasrosen er opført i 1999 og er særdeles spændende byggeri til målgruppe, hvor boligerne ligger i en halvcirkelformet bygning med fælles indgang og personalekontorer ind mod gården, og de enkelte forums boliger med eget bad og toilet ud mod bagsiden af bygningen. Bygningen lægger op til en opdeling i to grupper på hhv. 4 og 5 beboere, der hver råder over fællesstue, køkken og bryggers. Tilsynet så en tom lejlighed, som var på 37 m². Forstanderen fortalte, at maden indtages i køkkenerne, og at beboerne er med til at planlægge og lave maden. Der var overalt ryddeligt og hjemligt indrettet.

Afdeling Engvej er opført til formålet i 1996. To af beboerne viste rundt i fællesarealerne, der var hyggelige og ryddelige, og i deres lejligheder, der indeholder stue, soveværelse og stort badeværelse. Huset har en spændende indretning, der gør det muligt at komme og gå til lejlighederne uden at skulle igennem fællesarealet.

Samlet set fremtræder de besigtigede fysiske rammer ude og inde velholdte og særdeles egnede til formålet.

Budget/driftsforhold.

Forstanderen fortæller, at der endnu ikke foreligger en endelig kontoplan for Grønnebæk. Der trækkes på LIS. Økonomien ser ifølge forstanderen udmærket ud i 2010, og personalenormeringen angives at være passende.

Andet.

Forstanderen gav udtryk for en vis usikkerhed vedr. fremtiden for Grønnebæk og mente, at det afhænger af den politiske indstilling til udviklingshæmmedes lovovertrædelser. Omvendt er pladserne svære at undvære i det omfang, der modtages personer med dom til institution. Fremtiden vil ifølge forstanderen stille krav om intern uddannelse, for Grønnebæk skal gøre alt for at modtage henvendelser fra kommunerne positivt, evt. ved at henvise til andre tilbud. En sådan åben holdning, hvor krav udefra debatteres - frem for at man går i forsvar - vil skabe udvikling, men det kræver uddannelse og supervision.

8. Fokuspunkt.

Arbejdet med de domsanbragte beboere. Se ovenfor under faglige problemstillinger.

9. Pårørendetilfredshed.

Grønnebæk har et pårørenderåd som led i regionens pårørendepolitik, som forstanderen i øvrigt mener, er for overordnet. De pårørende er glade for at komme på Grønnebæk og slutter op om de forskellige arrangementer. Ved høstfesten og julefesten deltager 55/60 personer i alt. Der har været arbejdet med information af pårørende, og forstanderen oplever et godt samarbejde med de pårørende.

10. Andet.

Forstanderen berettede om to projekter, hvor Grønnebæk samarbejder med andre tilbud: Projektet "Glad Kost" sammen med Bøge Alle, støttet af socialområdets udviklingspulje, samt "Seksualitet og Udviklingshæmning" sammen med Fuglekær Udviklingscenter og Bøge Alle, støttet af VISO.

Region Syddanmark

Forstanderen ønskede, at tilbudslederne inddrages mere, når der iværksættes nye initiativer, og når eksisterende driftsforhold ændres.